

IZ SEBE

Literarno glasilo dijakov
Gimnazije Nova Gorica

GIMNAZIJA
NOVA GORICA

IZ SEBE

Literarno glasilo dijakov Gimnazije Nova Gorica

8. številka

Izdaja literarni krožek Gimnazije Nova Gorica

Delpinova ulica 9

5000 Nova Gorica

Mentor: Nejc Rožman Ivančič, prof.

Oblikovala: Jelena Uršič, prof.

Odgovorna oseba: ravnateljica Jasna Rojc, prof.

Nova Gorica, februar 2017

Število natisnjenih izvodov: 200

Glasilo ni naprodaj.

Šolsko leto 2016/2017

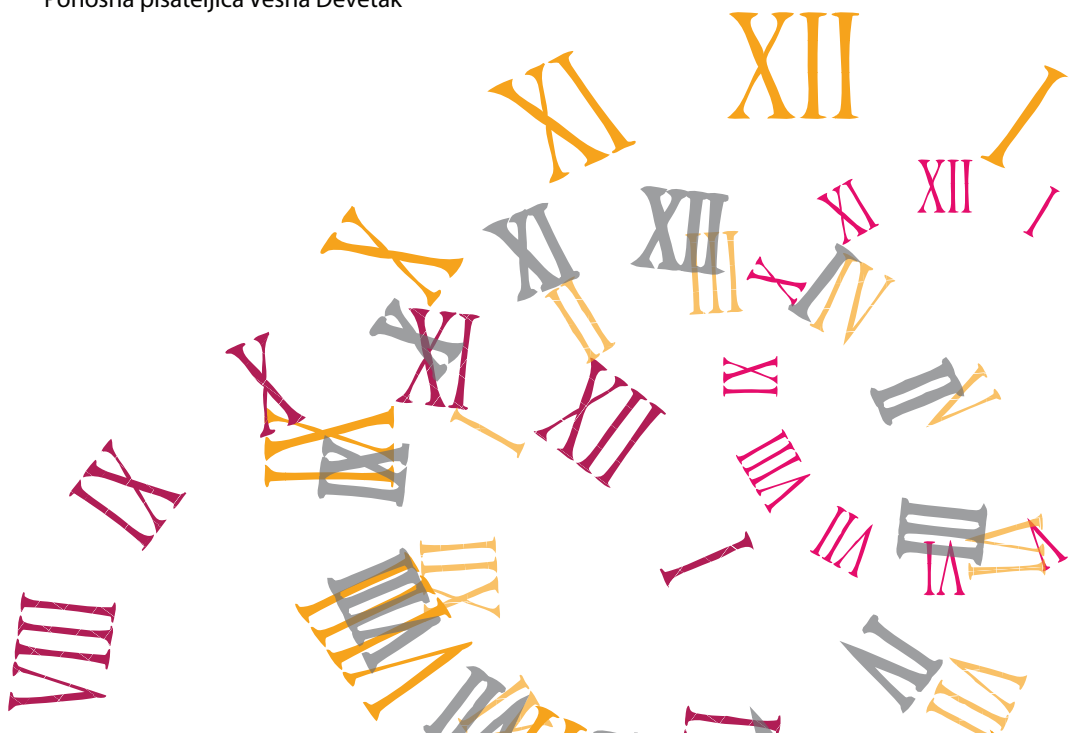
PISMA PISATELJICAM SVETA

»Si poezija v svetu, ki se šele uči abecede«

Draga pisateljica!

Ko začutiš potrebo po pisanju, piši! Piši, ko si žalostna, in ne oziraj se na solze, ki so razmazale črnilo. Piši, ko si jezna, in naj te ne motijo besede, ki si jih besno prečrtala. Piši, ko si zaljubljena, in pusti, da so sladke besede obrobene s srčki. Piši, ko si razočarana in se ti roka vse bolj trese. Piši, ko se ti ljubi pisati, in bodi ponosna na vsako umetnino, ki nastane na belem listu. Piši, ko nimaš kaj pisati, in dovoli roki, da sama pleše in preliva na belo podlago tvoja čustva. Piši vselej. Piši povsod. Piši in objavi. Pokaži svetu, kaj vse nosiš v sebi. Dokaži jim, da si tudi ti pisateljica in da si ženske to besedo zaslužijo. Svojih del ne skrivaj v nočni omarici ali v pozabljenih zvezkih. Pokaži jih prijateljem, preberi jih fantu, pošlji profesorju. Nikoli naj te ne bo sram. Ne sprašuj se, zakaj je več moških pisateljev kot žensk. Moški niso nič več, nič manj. Vsi smo ljudje. Vsi si zaslužimo iste pravice. Če boš svoje delo objavila, boš utež, ki bo pomagala pri uravnovešenju tehnice med pisateljicami in pisatelji. Noben trud ni zaman. Za svoje pravice in za svoj prav se je treba boriti. Ne dovoli diskriminacije. Besede imajo moč. Besede ubijajo. Veš, kaj bi se zgodilo, če bi vse ženske skrivale svoja dela? Bi nam pobrali še besedo pisateljica. Bilo bi škoda, kajne? Škoda je tudi vseh tistih misli, poezije, esejev, ki pozabljeni ležijo v skritih kotičkih, in škoda je besed, ki si jih hotela napisati, a jih nisi napisala. Zberi vse svoje umetnine in jih objavi. Deli jih s svetom, ne bodi sebična. Dokaži jim, da si ženska, da si pisateljica in da si ponosna. Da, ponosna.

Ponosna pisateljica Vesna Devetak

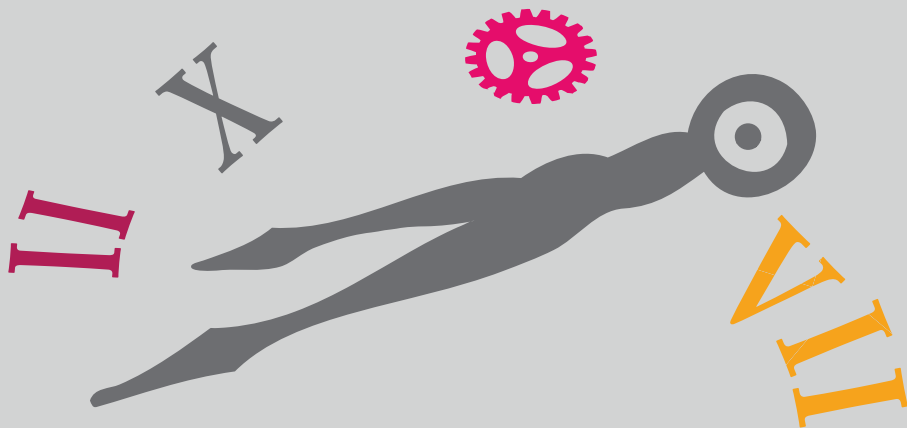

Pozdravljene, vse ženske tega sveta,
tiste, ki svojo besedo širite vse naokoli, ter tudi tiste, ki se molče skrivate v ozadju;
tiste, katerih življenje je lepo, ter obenem vse, ki se vam ni izšlo ravno po načrtih;
tiste, ki ste imele možnost izobrazbe, ter ostale, ki vam to ni bilo dano;
tiste, ki se nenehno borite za naše pravice, ter tudi druge, ki živite v nenehnem zatiranju ter krivicah.

Vem, da ni lahko živeti kot oseba, ki je obravnavana drugače. Manjvredno. A to še ne pomeni, da moramo biti za vedno tiho ter se podrežati moškim. Zdaj je že skrajni čas, da jim dokažemo, da nismo le igrače, s katerimi se lahko zabavajo, in ne bomo večno le nemo strmele ter gledale, kako si nas podrežajo. Zato vam polagam na srce, da če imate kakršnokoli možnost, pišite. O sreči ter veselju in obenem o vseh krivicah, ki so se zgodile. Pišite o nebu, o soncu ter luni. O poletju ter jeseni in o vsakem dnevu posebej. Kamorkoli greste, pišite. Kjerkoli se nahajate, pišite. Naj vaše besede kričijo vse, kar čutite in mislite. Dokažite, da ste veliko več, kot si ostali mislijo. Zrušite to ogromno skalo predsodkov, na kateri je postavljen današnji svet, ter pokažite, kdo ste ter česa ste zmožne. Prepričajte moške, da ženske nismo le neka manjvredna bitja, temveč da tudi me razmišljamo ter delamo spremembe. Ne morem vam zagotavljati, da bo vsak odziv pozitiven, a zavedajte se, da lahko vsak oster kamen, ki ga vržejo proti vam, odbijete s ščitom svojim besed. Nikar se več ne obotavljajte. Vzemite list papirja ter nanj prelijte svojo dušo. Naj na listu nastane zrcalna podoba, ki bo odražala vse, kar ste tako dolgo skrivale globoko v sebi. Bodite neustrašne, kajti ko boste enkrat začele pisati, vas nobena ovira ne bo zaustavila. Obenem bodite tudi ponosne, da ste ženske, kajti vaše prednice so se močno borile za vse pravice, ki jih imate danes, in prav je, da tudi ve prispevate svoj delež v tem boju. V boju za enakopravnost, v boju za mir in v boju za besedo.

Veliko sreče pri tem vam želim.

Klara Križnič

Pozabite na lastno sobo!

To pismo je namenjeno čisto vsem pisateljicam. Priznam, tistim, katerih dela zmagojujejo na natečajih, in tistim, ki s svojimi idejami popišejo vsak košček papirja, ki jim je dan. Vsem tistim, katerih dela ne bodo nikoli prebrana na glas. Tistim, ki pišejo ves čas, in tistim, ki jim včasih zmanjka časa za pisanje. Pišite. Samo pišite.

Pišite zase, da pri sebi razčistite probleme. Da vidite napisane črke na papirju in da si uredite misli ter jih zberete v celoto. Tako si izoblikujete mnenje in poiščete vrednote, ki jih ve cenite. Če boste nastali izdelek želele s kom deliti, ga dajte. Napisano preberite vsem tistim, za katere mislite, da bodo imel za vas kak pameten nasvet, predvsem pa vsem tistim, za katere mislite, da jim bo to nekaj dalo in pomenilo. Pustite, da preberejo vsi tisti, za katere verjamete, da si bodo z zapisanim širili obzorja. Preberite svoje pisanje vsem, ki jim to nekaj pomeni. Včasih se sploh ne zavedamo, koliko lahko napisano da bralcu. Daje nam upanje, spodbudo, predvsem pa zavedanje, da nismo sami. Ko vidite napisano nekaj, o čemer ste že velikokrat razmišljale, prav na tak način spoznate, da ste mislile čisto to, navdušene ste, da je še lepše ubesedeno, kot bi povedale ve.

Ne bojte se kritik in nestrinjanja. Naj vas ne bo strah nerazumljenosti in posmeha. Kritikam tistih, ki vaša dela zares cenijo, boste gotovo hvaležne, saj boste le na ta način izpopolnile svoj slog pisanja in nasploh same sebe. Enostavno nas je preveč na svetu, da bi vsi mislili enako. Gotovo bodo kdaj tudi ugovaranja in nestrinjanje s pisanjem. Posmehovali se vam bodo in se rogali vašemu mnenju ali ranljivosti, za hrbtom bodo opravljali vašo nesposobnost. A prav to so tisti, ki o pisanju in izražanju čustev vedo najmanj. Žal mi je za njih, saj ne bodo nikoli spoznali lepote ljubezni. Ne bodite razočarane, če ne boste v vseh družbah razumljene na pravi način. Če bodo hoteli najti napake, jih bodo. Ni se vredno dokazovati tistim, ki tega ne znajo ceniti. Nikoli se ne bodo poglobili v razlito črnilo na papirju in poskušali iz njega izvleči kar največ. Nekateri pač ne bodo nikdar razumeli smisla vaših besed.

V današnjem svetu laži in neiskrenosti boste gotovo deležne tišine pri tistih, ki bi morali deliti pohvale. Čisto mogoče je, da boste med pisanjem prišle do točke, ko se vam bo zdelo vse zaman. Ne pozabite – pišete zase. Prišle boste do položaja, ko se vam bo zdelo, da niste cenjene in da vaše delo nima pomena. Ker ne boste vedele za vse poglede, polne hvaležnosti in spoštovanja nekoga, ki je prebral vaša dela in so mu pomenila neverjetno veliko. Ker ne boste vedele za vse pogovore o občudovanju vašega pisanja in mišljenja. Zato bodite hvaležne vsakomur, ki vam izpove spoštovanje. Verjemite mi, ne morete si predstavljati, koliko neizpovedanih pohval tiči v srcih bralcev.

Zato samo pišite. Poiščite svoj stik s srcem in izpovejte vse, kar želite ubesediti. Obupano pišite in prelivajte čustva na papir, ko ste srečne, neodločene in ko vam solze bolečine polzijo po licih. Dovolite si dati svetu nekaj, česar še ni bilo. Dovolite si biti drugačne in upirajte se in oporekajte vsemu, čemur se da oporekati. Išcite nove, neraziskane poti. Prav te poti vas bodo najbolj obogatile. Vredno je. Verjemite mi, vedno je vredno.

Zala Černe

Drage ženske!

Tiste, ki ste pismene, in tiste, ki niste in vam bo to moral nekdo prebrati. Želim, da za dve minuti izpustite delo ali tisto, kar vam trenutno jemlje čas.

Ozrite se okoli sebe. Ste tam, kjer ste si kot majhne deklice želele biti? Verjetno ne. Ste se kdaj vprašale, zakaj – ali ste se zgolj sprijaznile, da je tako pač vaše mesto? To NI vaše mesto, saj ste vredne veliko več, kot vam skuša družba dopovedati. Ste se vprašale, kaj je šlo od prazgodovine narobe, da je oseba manjvredna samo zato, ker je ženskega spola? Da je obravnavana kot predmet poželenja moških, zato da rojeva otroke ter skrbi zanje in za moža? Še zdaleč ni narobe imeti družino, a to ne bi smelo biti vse, kar je ženski dovoljeno doseči. Dekle se ne bi smelo počutiti, kot da se mora oblačiti na določen način. Kot da ni zaželeno v športih, ki so obravnavani kot »fantovski«. Vse, kar lahko počne moški, zmorejo tudi ženske, čeprav so lahko fizično šibkejše. Če počasneje ali manj visoko dviguješ skale, še ne pomeni, da jih ne moreš dvigovati!

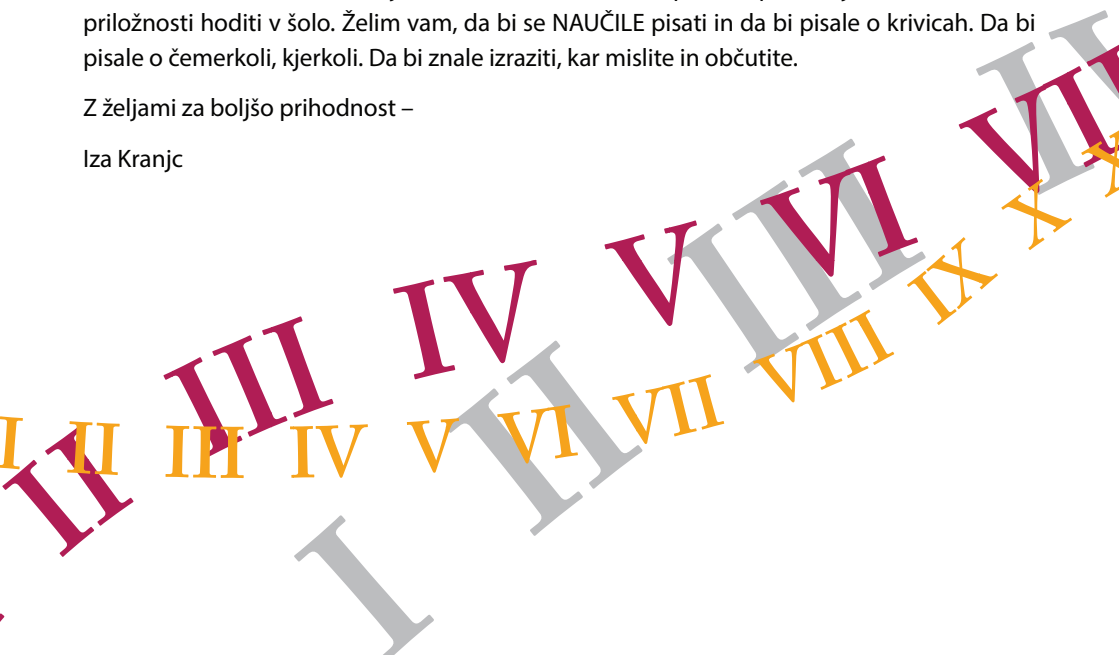
Ne dovolite, da vas ljudje zapostavljajo. Da vam fantje ne pustijo igrati nogometa z njimi, da mislijo, da jih ne morete premagati pri računalniških igrah, da ne morete napisati boljšega sestavka kot oni ali da ne morete študirati strojništva. Da se morate preobleči iz kratkih hlač, da ne bi »motile« moških pri delu.

Si predstavljate svojo prihodnost? Ko boste odrasle ženske, v službi za isto delo ne boste prejele istega plačila kot moški. Boste dovolile, da vas gledajo zviška? Boste dovolile, da vam bodo moški žvižgali na cesti in se vas dotikali brez vašega dovoljenja? Boste dovolile, da vas možje pretepajo? Udariti KOGARKOLI je slabo, nezaslišano pa je nasilje fizično močnejših moških nad ženskami.

Prav tako kot dejstvo, da nekatere izmed vas ne boste mogle prebrati tega pisma, ker niste bile deležne izobrazbe, obstaja tudi možnost, da so vas poročili pri trinajstih in niste imele priložnosti hoditi v šolo. Želim vam, da bi se NAUČILE pisati in da bi pisale o krivicah. Da bi pisale o čemerkoli, kjerkoli. Da bi znale izraziti, kar mislite in občutite.

Z željami za boljšo prihodnost –

Iza Kranjc

Sedela sem ob oknu, opazovala dež in si želela o njem napisati nekaj lepega. Nisem vedela, kje naj se lotim. Nisem vedela, kakšna so pravila in kakšne želje mojih bralcev. Toliko sem o tem razmišljala, da na koncu nisem več vedela niti tega, kaj čutim. Bila sem prazna.

Drago dekle, ženska, mati, sestra – kar koli že si –, zato ti pišem. Ker nočem, da se to zgodi tudi tebi. Vedi, besede niso nekaj, kar ustvariš. So del tebe. Kot podgane čakajo primeren trenutek, da bodo prodrle na plan. Mesec cinično gleda na naše težave in obraze, saj se edino on zaveda, da je vse izmišljeno. Draga bralka, edino on se zaveda, da so besede edino, kar res šteje! Kaj si, ti človeško bitje? Kaj? Le bizarna, nedodelana ideja nečesa večjega. Zakaj bi torej čakala in se odrekla tistemu, kar te dela resnično? Tistemu, zaradi česar si več kot nedefiniran kos gline? Draga moja, če čakaš na primeren čas, je ta prišel! Tvoje poslanstvo je mnogo večje, kot si predstavljaš. Na svetu ni idealnega sveta. Tvoje mnenje, sploh iz ust ženske, ne šteje. Z lahkoto ga preslišijo. Ne dovoli si biti tako odslovljena. Napiši, kaj si misliš, kaj te muči, kaj ljubiš in kaj sovražiš. Ne dovoli, da te definira le beseda žensk. Poglej okoli sebe – in spoznala boš, da si poezija v svetu, ki se šele uči abecede. Spoznala boš, da po tvojih žilah tečejo črke, srce ti bije v ritmu stavkov in živiš samo za svoje ideje. In to je tudi prav. Torej: dovolj izgovorov. V roko vzemi pisalo in papir ter se loti dela. Ne trudi se slediti pravilom in željam ostalih. Na list preprosto prelij svoje bistvo. Ko boš torej naslednjič pogledala v mesec, se nasmehni. Sedaj je tvoj zaveznik. Skupaj si namreč delita skrivnost o tistem, kar res šteje.

Gaja Živec

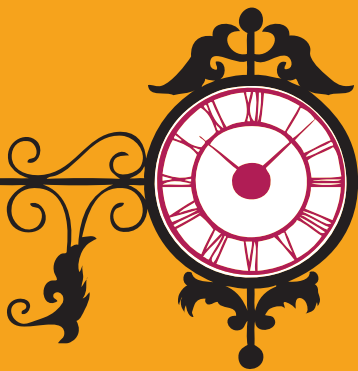
Glej jo tam ob oknu, na sedežu avtobusa. Vedno sedi na istem mestu, vedno joče ob istem času. Vedno se sprašuje, kaj bi bilo, če ne bi bilo tako, če ne bi bila ona ona in če si ne bi želela tega, kar si želi. Bi pisala dnevnik? Bi pisala pismo pisateljici? Bi ji sporočala sledeče?

Ne.

A ji bo vseeno.

Glavo gor, dekle. Dovolj si biti drzna in močna. Dovolj si izkoristi svojo moč sebi v prid. Postavi se ljudem po robu in se bori za svoj prav! Ti imaš prav. Si edinstvena in samostojna. Ne podcenjuj se, ampak sledi svojim visokim ciljem! Ne dovoli, da te ostali gledajo zviška in kažejo nate s prstom. Ti imaš prav, ti si del sveta, ki ga delaš boljšega.

Žanin Kužnik

MOJ ČAS

Čas je iluzija.
Je plod moje domišljije,
slika mojih želja in strahov.
Je moj čas res moj?
Sem ga ujela jaz?
Moj čas je zaprta knjiga.
Moj čas je zamrlo petje.
Moj čas je posušeno cvetje.
A je moj čas tudi moj nasmeh,
luč, ki mi kaže pot v temi,
je prijazna beseda, topel objem.
Je moj čas že prišel?
Kaj vse me še čaka?
Sem zdaj najbolj živa?
Moj čas se izteka.
Želim si,
da bi lahko zamrznila trenutek.
Ne morem.
Samo vdihnem,
zaprem oči,
ŽIVIM!

Petra Ušaj

Čas neustavljivo teče.
Lovimo ga, poskušamo z njim držati korak.
Postavljamo ga v okvire in okove.
Živimo zdaj, prej, potem.

Moj čas? Zdaj? Prej? Ali potem?
Je zdaj moj, tvoj ali najin?

Čas neustavljivo teče.
Zdaj, prej, potem se končujejo in znova začinjajo.
Je konec konca ali začetek začetka?

Moj čas je tvoj.
Tvoj čas je najin.
Skupaj živiva v zdaj, prej in potem.

Hana Kosovel

Kdaj bo konec mojega časa?
Leti, leze, čas me lovi.
Opazujem ljudi.
Vsi nekam hitijo.
Ne cenijo trenutka.
Elementi vsakdana so nepomembni.
Skupnost razpada.
Ali je sploh vredno?

Nika Gleščič

Živim, diham, hodim, potujem, se smejim, razgrajam, se družim, pojem, plešem, včasih repam.

Tu sem. Tavam in raziskujem svoj neodkriti svet. Včasih se kje spotaknem. No, če sem iskrena, se veliko spotikam, a vselej imam še čas, da se naučim hoditi.

Morda bom nekega dne imela srečo in bom spoznala, kaj je pravzaprav moj čas. Zbudila se bom, vstala izpod tople mehke odeje, stopila korak naprej ... in spoznala, da je nekaj ostalo.

Košček, utrinek, pepel, zvezda?

S časom se drobim in sejem seme v tla. Nekega dne bo tu zrasla vrtnica.

Do takrat pa bom živela, dihala, hodila, potovala, se smejala, razgrajala, plesala in tu pa tam zarepala.

Hana Ferizović

Moj čas je le kratek interval, vendarle pa je – in je le moj. Odvilo se ga še ni veliko, a se še ni končal in se bo odvijal še naprej.

Vzporedno z mojim poteka tudi čas nekoga drugega, mimoidočega po cesti, ki ga niti ne zaznam, čas napovedovalca poročil in čas mojega očeta. Njihov čas morda zaznavam, a ga ne poosebljam. Imam le enega, zato je dragocen, še bolj, ker o njem odločam sama.

Zanj upam, da ne bo prezgodaj zakoličen, vem, da ne bo večer, a tudi to, da bo tak, za kakršnega ga bom naredila.

Maja Kofol

Tik tak, tik tak, mi odzvanja v ušesih. Skrbi me, ker mi zmanjkuje časa, moj pogled bega po belih golih stenah. Slišim korake in zavpijem. Sedaj me več ne skrbi. Sedaj me je strah. Poskušam razbiti okno, vrata polomiti s tečajev ... vse samo zato, da bi lahko zbežala. Slišim korake – in že si lahko v misli prikličem njihove pesti in hinavski nasmešek vodje. Vrata se odprejo in v sobo prodre trak svetlobe. Prepozna sem.

Gaja Živec

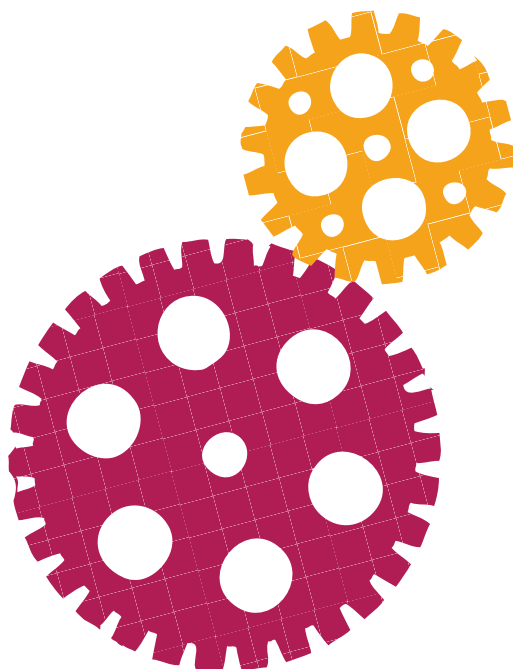
Moj čas, tvoj čas, naš čas,
to je čas za nas.
A kaj je čas, vprašam
vsakega od vas.

Deliti ga kot torto ne morem,
a vendar vsi rečejo: razdeli.
Šteti ga kot številke ne znam,
kot listke na roži uveli.

A vendar vem, da moj čas
je čas veselja in sreče.
Ko delam, kar se mi zahoče,
dokler se vse lepo izteče.

Moj čas ni isti kot tvoj čas,
zato mi, prosim, povej,
kakšen je tvoj čas,
in kaj to sploh je, razodeni.

Aja Vnuk

Čas potuje, gre in se ne ustavi.
Omejiti ga prav nič ne more.
Rad postavi me v stare prostore
in tudi najgloblje rane ozdravi.

Kdaj pa kdaj mi časa primanjkuje.
Ne morem se zbrati in kaj napisati,
saj vedno čas me čaka že pred vrati.
Daljši čas nas s čustvi na tla prikuje.

Zbranost, resnost muka je velika.
Ta čas ne čaka, nam prehitro teče.
Da čas prehitiš, to je odlika.

Kdaj pa kdaj se času tudi zareče,
zaustavi se, nastane razlika,
misli zberemo in to nas opeče.

Matej Stanič

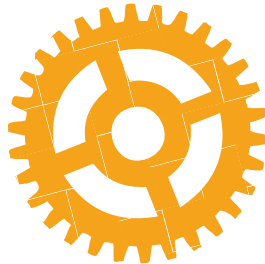
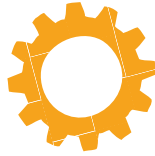
Čas lovijo

Eni vidijo jutro,
poldne in večer,
drugi zijajo v tiktakajočo uro,
ki ne ve, kaj je mir.

Prvi živijo trenutke,
vredne spomina,
spet drugi tečejo za časom,
ko ta je lastnina.

A oboji vedo,
da časa nimajo,
le da prvi živijo,
medtem ko drugi čas
še naprej lovijo.

Mia Marinič

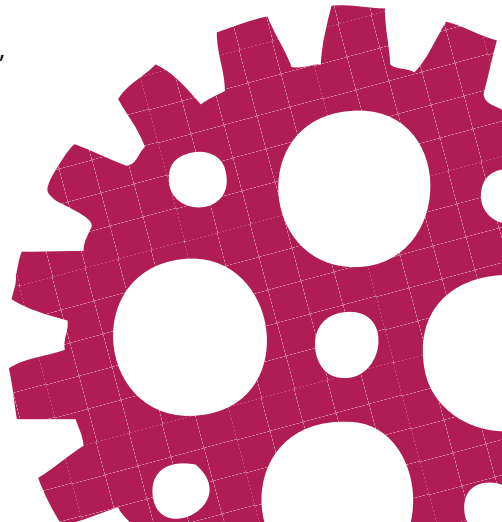
Moj čas počasi mineva,
nezavedajoč se toka hitrega življenja,
v svojih vzponih in padcih pogledam nazaj
in vidim, kdo postajam.

Moj čas hitro mineva,
zavedajoč se števila svečk na torti
in števila prijateljev, ki ostajajo z menoj
na dolgi poti, ki je pred nami.

Jasna Mutavčič

Kaj mi bo ura na zapestju,
če nikoli ne vem, kdaj se konča?
Jaz proti neskončnosti sem kot vžigalica proti kresu,
vendar zanetim požar, ki se ga pogasiti ne da.
Če eden gori, bova čutila oba.
Šestnajst let je mimo, nikogar ni doma.
Ni ogledala, ki ga moj čas ne pozna.
Ves svoj čas bi dala, da bi ga dobila
nazaj,
vendar to ni neskončnost,
to je raj.

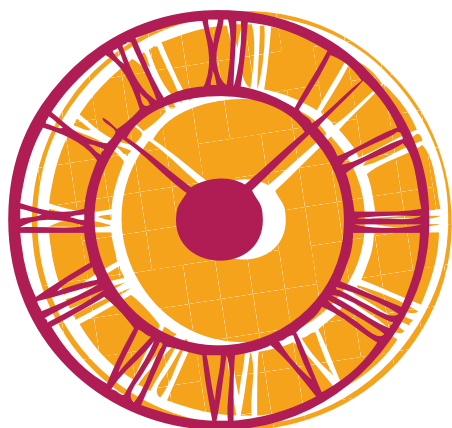
Katarina Viktorija Bitežnik

Moj čas teče,
ne bo ga nazaj,
zato ga dobro izkoristim,
da pripelje me v raj.

Učim se in se naučim,
da čas hitro mineva.
Vprašam se, zakaj.
Kar naenkrat se lahko preneha.

Valentina Kodelja

Ko gledam ljudi okoli sebe,
vsak srečen se mi zdi.
Le kaj pri meni gre narobe,
da to se meni ne zgodi?

Le kdaj prišel bo ta moj čas,
ko sreče več ne bom iskala,
ampak si bom končno priznala:
srečna sem, in to ni šala?

Moj čas je čas mladosti,
čas veselja in norosti.
Vse skrbi odžene proč
in to ti da posebno moč.

Čakam na svoj čas in zapiram si oči,
iščem srečo, ki je ni.
Toda srečna sem, in to zato,
ker mladost je pravi čas za to.

Urška Ruter

IX

Znajdem se na sredi predora.

Vsaj menim, da je to sredina.

Ne, ne menim. Upam.

Ne vidim ne začetka ne konca.

Vse okoli mene je sivo.

Sivo kot je siva resnica.

Nad mano sijejo neonske svetilke.

Nekje za mano začnejo ugašati.

Po vrsti se razletavajo z glasnim pokom.

POK!

Pok, pok, pok, pok!

Poženem se v tek.

Ne vem, kam tečem.

Okoli mene plapola črna obleka.

Spotaknem se ob blago in padem.

Ujeta v minuto.

Ki mine kot vsaka druga.

POK!

Luč nad mano raznese.

Pogreznem se v temo.

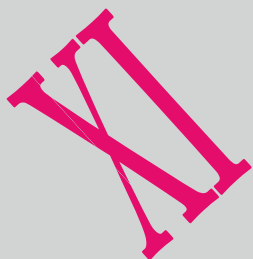
Nimam moči, da bi vstala.

V srcu mi odmeva le nekaj.

Prepozna sem, prepozna sem.

Prepozna sem ...

Gaja Živec

Kaj počnem? Delam, pišem, jem, hitim, sanjam, okušam, poslušam, živim ... Da, tako preprosto je – živim. Kaj pa to pomeni? Včasih se počutim tako majhno, komaj viden obris na zamegljenem oknu. Ko pomislim, kako velik je v resnici svet, vesolje, ki se v vsej svoji lepoti, a hkrati v pogubi širi v neznano. Ko me spreleti taka misel, sem nič, ena izmed mnogih. Sekunde, minute, ure, dnevi, meseci, leta, vse sčasoma mine in lahko še na prav ta trenutek gledamo kot na preteklost, ki je ne moremo spremeniti in je zapečaten v platnicah naše knjige življenja. Tedaj se vse okrog mene ustavi ali pa se mi tako le zdi. Kot zasanjana, vsem nedostopna sedem na vlak – in ta me odpelje v neznano. Zunaj je megla, drobne kapljice rišejo svojo pot navzdol po zamegljenem oknu. Spominjajo me na žile, le da ne vsebujejo gorečnosti kot te. Morda poskušam kaj videti, prostrano pokrajino, a vidim le obrise, ki ne sestavljajo popolnoma ničesar. Vse je megleno kakor življenje, ki ga živimo. Lahko ga poskušamo razumeti, dojeti, kaj se nam dogaja, a mine prehitro, saj vlak spelje ... in se nikoli ne ustavi. Tedaj se zavemo, kako pomembno je že dejstvo, da si. Po nekaj letih še vedno strmim v oni svet in poskušam uzreti življene iz nove perspektive, a kaj ko je vse zamaknjeno. In šele z leti se zavem, da ni le okno zamegljeno, da poti ne ustvarjajo le dežne kaplje, temveč tudi solze, ki se v tenkih potokih zlivajo po licu, medtem ko so oči polne vode. In to je življenje. To je moj čas.

Metka Kocjančič

IZ SEBE

Pisala naj bi. Razmišljala in seveda imela mnenje o nečem, o čemer pravzaprav nisem nikoli kaj dosti razmišljala. Ni mi bilo treba.

Kaj se mora zgoditi, da tvoji vsakdan, ki je že skoraj rutina, nima več pravice biti del tebe? Da lokal, v katerem si se vsako jutro s prijatelji psihično pripravljaj na pouk, prepisoval nalogo ali delal katero izmed neumnih samoumevnih srednješolskih stvari, postane zate prepovedan prostor? Pri zdravem razumu ne moreš kot po naročilu razumeti, kako hitro in preprosto srečo nadomesti strah. In ti pri tem nimaš besede. Kamor se obrneš, ne vidiš človeka, ki bi pri vsem imel kaj besede. Tvoja mladost, mesto v učilnici nista več samoumevna.

Seveda lahko zdaj pišem o tem. Si skušam predstavljati, kako bi bilo. Le samovšečno si lahko domišljam, da si znam predstavljati, kako je biti na tujem mestu. Ne želim izvedeti.

Teodora Komlenič

Da človek naj trpi, če hoče razumeti:
danes prazni so skeleti razvrednotenega sveta,
kaj nov jutri nam obeta, najbrž isto kot včeraj,
le počasi, človek, umiraj
in ne upiraj se,
ko vsi drugi govorijo s sposojeno nostalgijo,
kakšno srečo imamo, da živimo, kot živimo.
Pravica do mladosti je pravica do vizije,
do naivne utopije; ni je.
Koga sploh zanima, dokler jim nemo kima
in izbere samoumevno si prihodnost.

Maša Pipan

Velikanska dvorana v pritličju je bila obrnjena proti severu. Delovala je hladno, kljub poletju onstran šip, kljub tropski vročini v dvorani sami. Skozi okna je prodiral oster, tanek trak svetlobe in osvetljevala je oko nepremične in hkrati zmedene osebe, ki je z vsakim svojim vdihom svojemu srcu kazala večjo šibkost, navzven pa je morala ostati hladna. Zrla je v svetlobo, a ta se ji je zdela lažna. Bolj je ljubila dež, ki bi močil tako kruto doživljanje tega obdobja, kot da se ji sonce hinavsko smeje v obraz.

Ust ni odprla že od leta 1018. Zakaj bi govorila v jeziku, ki ji je skušal ukrasti srce in identiteto. Ne, ona je takšna, kot je, a strah jo je bilo govoriti v slovenščini, saj je ljubila mir in življenje. Zato so se ji ustnice prilepile druga ob drugo in misli, ki so se ji pletle v njeni glavi in izvirale iz srca, so po slovensko kot nore vrele v njeni glavi. Pokleknila je, se ozrla proti oltarju in zmolila očenaš za očeta, ki ga je izgubila v prvi svetovni vojni. Oko se ji je orosilo in kaplja bolečine, prežete s spominom, je padla na hladna tla, ona pa si je med ihtenjem v mislih z lažjo napletla, da je za kapljo na tleh kriva svetloba.

Ana Medvešček

Velikanska dvorana v pritličju je bila obrnjena proti severu. Delovala je hladno, kljub poletju onstran šip, kljub tropski vročini v dvorani sami. Skozi okna je prodiral oster, tanek trak svetlobe in tisočero ljudi je sedelo na tleh in pelo. Je pomembno, koliko jih je bilo? Seveda! Bilo jih je točno 5713 in vsak od njih je pomemben. In če bi samo en član te skupščine manjkal, ti zagotavljam, da pesem ne bi niti približno zvenela enako. Je bilo pomembno, kaj so peli? Niti ne, vsak od njih je pel svojo pesem v svojem jeziku, lahko pa ti povem, da so peli o ljubezni, miru in svobodi. Vsak je bil oblečen, kakor mu je bilo najljubše, zato če si videl sedeti moškega v pisanem krilu zraven ženske v spodnjicah, ni bilo to nič nenavadnega. Nekateri so imeli okrog vratu križe, nekatere ženske so bile zakrite. Prostor je zajemal cel spekter človeške barve kože, od najsvetlejše deklice z lasmi v čopkih, ki je veselo žlobudrala, saj je bila še premlada, da bi bila sposobna izgovarjati posamezne besede, pa do najtemnejšega mladeniča, oblečenega v tradicionalno nošo Nubijca, ki je pel v jeziku pozabljenega ljudstva. Pa kaj ti to pravim? Ali je pomembno, kako so izgledali? Pomembneje je to, kako so peli! Moral bi jih videti vse skupaj in hkrati vsakega zase – kot eno. Morda pa jih boš videl.

Keli Vodopivec

Prihodnost ne menja srca

Moje je v srcu
čepprav mu stene podreš
všito je vame

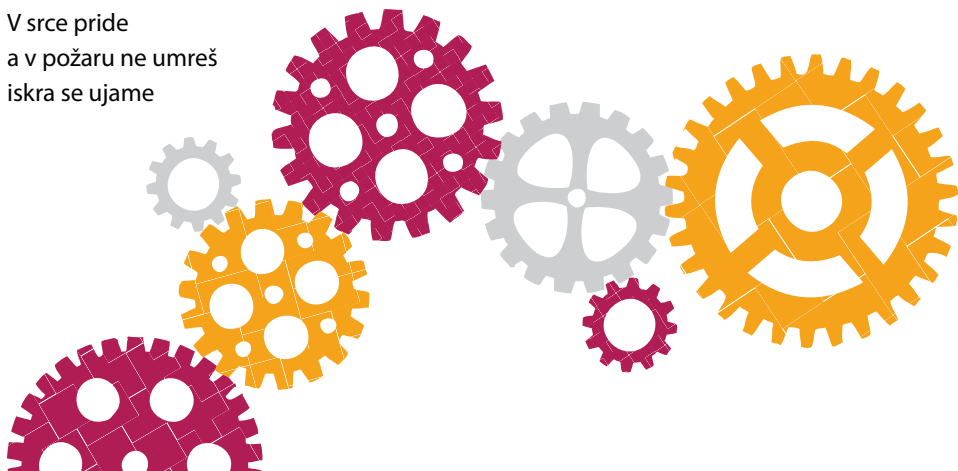
Spaja se v nebo
če ga z oblaki zastreš
vedno zre name

Prihodnost pride
in tvoje srce zažgeš
le strah ostane

V srce pride
a v požaru ne umreš
iskra se ujame

Iskra ki žari
povezuje vse ljudi
zakaj včasih drug drugemu
mladost jemljemo in srečo
mečemo po izgledu ljudi v isto vrečo
čepprav na vse isto
sonce sije
in isto srce na
nebu bije

Ana Medvešček

Trepetajoča v škrlatu

Stala je na sredi dvorane. Okoli nje je bilo ogromno ljudi, ki jih ni poznala. Vsi so zri vanjo. Zaradi tega ji je bilo še bolj neprijetno. Zdelo se ji je, da bi napetost lahko rezali z nožem. Hrepenela je po pogledu. Tistemu enemu pogledu, ki bi ji ulil moč. Ampak on je vztrajno obračal pogled stran. Ni si želel videti, kako ji bodo na glavo posadili težko krono, ki bo namesto njene svobode predstavljala njene okove. In tako se je v nabito polni dvorani počutila povsem samo. Samo stala je, trepetajoča v škrlatu, in s prestrašenimi očmi begala po zbranih. Čutila je odgovornost. Odgovornost in strah. Ni želela končati obglavljena na trgu, pred vsemi, tako kot njeni starši. Ni si želela biti tako ponižana, ne pred njim. Čeprav se ji je, ko je bolje pomislila, zdelo biti kraljica še večje ponižanje. Resnično nikoli ni sanjala o tem, da bi vladala državi in bila članica te hinavske družbe, ki samo sebe imenuje plemstvo. V oči so ji privrele vroče solze. Želela je odvreči svoje škrlatno ogrinjalo, katerega teža jo je lomila. Želela se je zasukati na petah in steči iz sobe, tako da bi slavnostna bela obleka valovala za njo. Želela je vzeti bodalo in si ga zariti v srce, ampak vedela je, da tega ne more. Ne, če želi še kdaj videti njega. Spomnila se je, kako sta kot otroka kradla jabolka in plavala v ribniku. Spomnila se je, kako ji je tistega decembra ob starem drevesu ukradel prvi poljub. Spomnila se je vseh tihotapljenj k njemu in obupa v njegovih očeh, ko sta bila dovolj stara, da sta spoznala, da kljub temu da sta oba pripadala plemstvu, ne moreta biti skupaj. Ves obup, ki ga je zdaj zadrževala v sebi, se je pomešal z občutkom revolucije, ki jo je v zadnjem letu čutila z vsakim njegovim poljubom. Dajala sta si ljubezen, ki je nista bila nikoli deležna. Razmišljala je o svoji prihodnosti. Ni si želela cele dneve samo prebirati poročil in preprečevati vojn. Imela je šestnajst let in zdelo se ji je, da si zasluži pravo življenje. Proti njej je sedaj hodil mož z bleščečo krono v rokah. Krono, ki je prej krasila glavo njene matere. Glavo, ki je odsekana končala na tlakovanih tleh glavnega trga. Človek s krono se ji je že popolnoma približal in dvignil roke nad njeno glavo. Ljudje so iztegnili vratove, da bi bolje videli. Ni si želela tega lažnega občudovanja. Krono je možakarju izbila iz rok, si z ramen potegnila ogrinjalo, se mu še zadnjič nasmehnila in stekla skozi vrata. Vedela je, da jo je on takrat videl. Vedela je, da je ponosen nanjo. Med tekom je razmišljala, koliko časa še ima do trenutka, ko jo bodo ujeli in obglavili. Ni ji bilo mar. V tem trenutku se je počutila svobodno.

Gledal jo je. Na sredi dvorane, na privzdignjenem odru je stala in gledala po zbranih. Lomila se je pod težo ogrinjala, ki jo je delalo kraljevsko. Bila je tako lepa. Bela graciozna obleka je poudarjala njeno milino. Njeni svetli lasje so bili umetelno prepleteni v zapleteno krono las. Čez rame je imela ogrnjeno tisto grozno rdeče ogrinjalo. Zdelo se mu je, kot da je kombinacija rdeče in bele ponazarjala premnoge nedolžne žrtve, ki jim je življenje predčasno ugasnilo zaradi plemstva. Vedel je, da gleda bodočo kraljico, ampak ni si mogel pomagati. Še vedno je v njej videl deklico, s katero se je podil po vrtovih, deklice, ki ga je razumelo, deklice, ki ga je spoštovalo in ljubilo. Še predobro se je spomnil obojega. Okusa njenih ustnic in slanost njenih solza. Sedaj pa je bil prisiljen v to, da jo gleda, kako vsa trepetajoča stoji v škrlatu, in se

izmika njenim predirno modrim očem, ki brezupno iščejo njegov pogled. Želel ji je pomagati. Želel ji je nuditi oporo, ampak preprosto ni mogel. Ni mogel gledati, kako ji bodo na glavo poveznili krono in s tem majhnim dejanjem uničili vso njuno prihodnost ter razvrednotili njuno preteklost. Vedel je, da je močna. Niti malo ni bila podobna svojemu nesposobnemu očetu ali prestrašeni mami. Začel se ji je bližati mož s krono. V njenih očeh je uzrl nekaj, česar do takrat pri njej še ni opazil. Strah. Vedel je, da si ni želela postati kraljica. Vedel je, da se ji krona gnusi. To mu je povedala nek večer, ko mu je tiho jokala v naročju. Na večer, ko je izvedela, kakšna usoda jo čaka. Takrat ji je rekel, naj zdrži, da bosta že našla način za to, da bosta lahko ostala skupaj. Zdaj je vedel, da ji ne bi smel lagati. Mož je vzdignil krono nad njeno glavo in vsa dvorana je globoko zajela sapo. Oči so se mu zarosile. To je bilo torej to. Konec. Takrat pa je njena roka zamahnila po zraku. Krona je zažvenketala po tleh in kmalu se ji je na marmorju pridružilo tudi škrlatno ogrinjalo. Pogledala ga je in se nasmehnila. Vedel je, kaj bo naredila. Po eni strani je bil nanjo ponosen, po drugi strani pa ga je njena usoda žalostila. Vrnil ji je nasmeh. Ni ga videla. Tedaj je že tekla. Gledal je, kako njeni pšenično zlati lasje plapolajo za njo kot žarki obljubljenе dežele. Ljudje so vzdihovali in vsi zaprepadeni gledali za njo. Končno so se stražarji zganili in se zagnali v neusmiljen lov. Vedel je, da bo nekaj časa trajalo, da jo bodo ulovili. Sam pri sebi se je nasmehnil. Vedno je bila neobvladljiva.

Gaja Živec

Zvonijo zvonijo

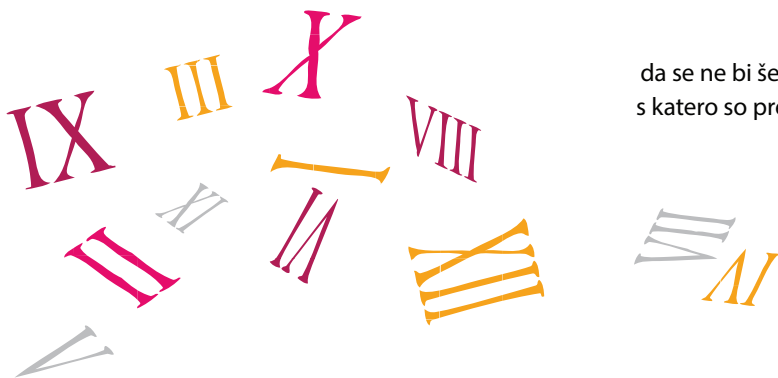
Nemočna klečim pred križem
ki je bil postavljen v čast žrtvam
prve svetovne vojne
Nemočna klečim pred bedo sveta
in se vdajam človeški nemoči
in se vdajam človeški nesmiselnosti

Sonce zahaja

Na nebu nastajajo novi odtenki
rdeča rožnata vijoličasta
Noč jih bo počasi zbrisala
nebo se bo stemnilo
in takrat bomo videli zvezde

Nemočna vstanem
da se ne bi še sama okužila s krvjo
s katero so prepojena umazana tla
Raje pogledam gor
v zvezde ki svetijo

Vesna Devetak

Mladost, čas, ko ničesar ne veš, saj si še premlad, da bi kot mladostnik razumel, kaj je ljubezen. Ali pač?

Pomisli na srečo, ki jo občutiš, ko jo prvič opaziš. Svojih občutij ne dojemaš najbolje, a veš, da ko se ti nasmehne ter stisne tvojo roko, občutiš neverjetno veselje. Zdaj pa pomisli na zgroženi izraz na obrazih svoje družine, ko jim pripoveduješ o svoji zaljubljenosti. Tvoj krog prijateljev te zdaj, ko vedo zate in zanjo, ne gleda več enako. Tvoja sreča je zamajana. Iznenada tvoja prihodnost ni več tako svetla, in to samo zato, ker si dekle, ki ljubi dekle.

Keli Vodopivec

spomini noči
bledijo z jutrom dni
življenje teče

Tadeja Rebek

mežik življenja
prve stopnje v svet
zopet in znova

Tadeja Rebek

stik z očmi
en pogovor ki da vse
kar srce poželi

Tadeja Rebek

jaz in življenje
bit srca s koraki
tečem za dušo

Tadeja Rebek

Most

Proti večeru nenavadno vročega dne v začetku julija je prišel neki mladenič iz svoje kamrice, ki jo je imel v podnajemu, in počasi, kakor da omahuje, odšel proti mostu. Noge so se mu vlekle, tresel se je in vil roke, boječ se samega sebe, svojih misli in dejanj. Ali se je bal tega, kar bo storil? Bo bolelo? Bo koga zbudil in mu bo ta hitro pritekel na pomoč, le da mu bo, nevede seveda, zgolj podaljšal muke in trpljenje, ki ga doživlja iz dneva v dan? Ob tem globokem notranjem monologu je most, kot pač to počne večina mostov, ostal na istem mestu kot na dan, ko so ga zgradili, in molčal. Mladenič, ki se je zdaj prestopal z ene noge na drugo, si pokal s členki in z oddaljenim pogledom strmel v drevesne krošnje gozda izven mesta, mu je bil poznan.

Še kot dečka se ga je spomnil, kako je prav tako mencial ob robu mosta, ko ga je mama vzela s sabo nabirat bogvedikaj. Majhen možic je bil takrat, v veliko preveliki majčki, katere rob mu je segal do kolen, rokavi pa do komolcev, in se je cmeril. Ker se je bal reke, ki je drla pod mostom.

No, na ta dan, ki se je že skoraj prevesil v večer, deroče reke ni gledal s strahom. Pravzaprav je prav sramotno in očitno buljil v vodo ter zgedal, kot da v življenju še ni videl česa takega: most nad potočkom, umazanim z algami, travo in tem ali onim plazilcem, skritim v goščavi. S takim obupom je mladenič gledal v to mlakužo, ta pa se je še naprej neslišno vila nekam daleč.

Neslišno, dokler se niso oglasile žabe. Najprej ena, nato še ena in tako naprej in naprej, dokler ni njihovo regljanje že pošteno kalilo večernega miru. In z vsakim glaskom zelenih spačic se je mladenič počasi zavedal, prebujal in spregledal ... da je potok umazan. Predvsem je povezal še spoznanje, da je to vsekakor potok in da most ni tako visok, kot je upal. Je ta most sploh smiseln?! Eno desko bi položili, pa bi bilo čisto dovolj stabilno za prečkanje takega ničvrednega izgovora za potok. Tu čez se tako ali tako nihče ne vozi, ko pa imajo glavno cesto na drugi strani tega mesta v okrožju nečesa vendar vsemu za hrbtom. Hudirja, je lačen.

Tako se je morebiti muzal in hudoval mladenič, če pa se je res, ne ve nihče. Ne most, ne žabe, ne mladenič sam. Kajti obrnil se je, kot da se ni nič zgodilo, si zažvižgal neko pesem, ki mu že več mesecev ni žla iz glave, in se odpravil proti svoji kamrici. Navsezadnje jutri pride plača, šef mu bo zavil vrat, če ne bo na mizo postavil članka in kava se mu bo pokvarila.

In za to ni vredno skočiti v umazan potok.

Marcela Ljumović

Tako smo živeli takrat

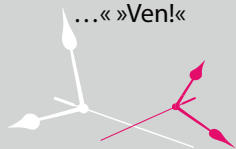
Proti večeru nenavadno vročega dne v začetku julija je prišel neki mladenič iz svoje kamrice, ki jo je imel v podnajemu, in počasi, kakor da omahuje, odšel proti mostu.

Kot robot koraka skozi park, njegove strumne korake uduši zemlja, da bi imel čas za razmislek. In res: v mladeničevi glavi brni kot za stavo. Kajti tokrat je bila odločitev njegova. V zadnji dvajsetih letih so mu merila za življenje postavljali družina, okolje in šola. Zdaj pa mu niti eden od elementov njegovih prejšnjih življenjskih odločitev ni pomagal. Sončni žarki mu osvetlujejo pot skozi gost drevored, nekje iz krošenj se oglasi ptica, spremlja ga zvok korakov zadihanega tekača. Lep dan je. Prelep za tako morečo odločitev. Čeprav bi zdaj že moral vedeti svoj odgovor, se raje vrne z mislimi na dni, ko je šlo vse narobe.

Diagnoza ni bila pod nobenim če-jem. Preprosto bila je. Je pa odprla nova vprašanja. Kaj pa zdaj? Kako naprej? Zakaj prav ona? Kako bo živela? Ni jim bilo konca. Ko so njeni starši zasliševali zdravnika, je on skupaj z njo sedel na postelji in ji z otopelega obraza brisal solze. Vendar to, da jo je zbil avtomobil in ne bo nikoli več hodila, ni bil najhujši udarec. Najbolj grozno je bilo spoznanje, kdo je bil voznik.

Minili so trije meseci. Kupovanje opreme za invalide, selitev v pritlično hišo, navajanje na spremembe v okolju je bilo za vso družino psihično zelo naporno. Vnemali so se prepiri, tekle so solze. Ob takih dnevih se je mladenič raje odpravil v svojo kamrico na drugi strani mesta. Tedni so tekli mimo in on je postajal vse bolj zagrenjen. Prijatelji so to zaznali in poskusili izvedeti, kaj se je zgodilo. Vendar je družinsko nesrečo zadržal zase. Kaj pa naj jim pove? Da je sestro zbil brezbrizni voznik? Naj jim našteje vse vrste invalidskih vozičkov, ki jih je videl v zadnji treh mesecih? Ne bo šlo. Ni hotel besed sožalja in tolažbe. Hotel je sestro, polno življenja, z nasmehom na obrazu. Tega pa mu niso mogli dati.

Sedaj se je spraševal, ali je takrat naredil napako. Naslednji vikend je namreč nekdo pozvonil na vratih. Izkazal se je za njegovega prijatelja. S steklenico v roki se je opotekel v kamrico in v mladeniča je udaril vonj po alkoholu. To ga je zmedlo. Od kdaj pa njegov prijatelj popiva? Posadil ga je v naslanjač in ga povprašal, ali kaj potrebuje. Prijateljev odgovor se je glasil: »Odpusti mi.« Ko ga je povprašal, zakaj, prijatelj ni odgovoril, samo strmel je v kot sobe. Znova je nagnil steklenico. Globok požirek mu je stekel po grlu in mladenič se je nagnil, da bi mu jo vzel. »Mlada je bila.« Roka mu je obstala v zraku. »Tako mlada. Pred sabo imam njene oči v trenutku, ko je spoznala, kaj se bo zgodilo.« Prijatelju se je tresel glas. »Nisem mogel verjeti. Samo stisnil sem plin in odpeljal,« je jokal in ga pogledal. »Reci kaj. Karkoli!« ga je moledoval. Roka je mladeniču padla ob telo. Vstal je in šel k oknu. Čutil je prijateljeve oči, ki so mu sledile. Počasi je dojemal, kaj mu je pravzaprav povedal. Kakšno breme mu je naložil. In v njega bruhne bes. »Ven.« »Ampak ...« »Ven!«

Ustavi se na mostu in se zastrmi v potok. Ni druge možnosti. Mora vedeti. Seveda hoče preprečiti, da bi postala zagrenjena, a o tem mora odločiti ona. Zasliši njen glas in se obrne. S spremeljevalko se pripelje na most. Njen voziček se sveti v soncu. Nasmejana je. Vprašujoče dvigne obrv. »Nekoga sem spoznala.« In en sam stavek je dovolj, da ve, kaj storiti. Močno dekle je, ne bo se vdala sovraštvu. Če se je že po pol leta uspela nasmeh-niti ... Neverjetna je. Zato začne pripovedovati. Razloži ji, kdaj, kaj, kako. Pove ji ime, naznani, da ga pozna ter da mu je priznal. Ves čas pa razmišlja, kako mlada je. Mlada, a hkrati stara. Čeprav je mlajša, se sedaj ob njej počuti kot otrok. Vendar iz njegovih ust prihaja kruta resnica. Ko konča, lahko samo še opazuje, kako ji nasmeh izgine z obraza.

Tadeja Rebek

Nevidna deklica

Zjutraj me zbudi prijetna toplota sonca ter me vabi ven. Odprem vrata in pogledam naokrog. Opazim sosedo ter ji pomaham, a me sploh ne opazi. Čudno, si mislim ter grem po cesti proti šoli. Na poti srečam še par znancev, vse pozdravim, a mi nihče ne reče niti ene same besedice. V glavi že iščem razloge za to dogajanje, a ker ne najdem nobenega smiselnega, nadaljujem svojo pot. Prispem v šolo, pozdravim profesorja, a on le nemo strmi nekam mimo mene – in takrat se mi že počasi dozdeva, kaj se dogaja z mano. A naj to zaenkrat ostane moja mala skrivnost. Dan se nadaljuje, mene pa še nihče ni opazil. Sošolci, profesorji, kuhar v šolski jedilnici, čistilka na hodniku, prodajalka v trgovini, skratka: nobena oseba, ki jo srečam. Ko ugotovim, da se to ne bo nehalo, začnem kričati. Moje besede so glasne in kričim na vsakogar, ki ga srečam. Kričim, ker moram živeti v tej krivici. Kričim, ker mi je vsega dovolj in bi rada, da se neha. Kričim, ker tega ne morem več prenašati. A očitno me še vedno nihče ne sliši, vidi, opazi ali vsaj čuti. V meni narašča jeza in se kopiči po mojem telesu. Ne vem, kam naj jo še dam. Postopoma se ta jeza začne pretapljati v razočaranje. Kaj je z mano narobe? Zakaj ne morem biti kot ostali? Zakaj se ne morem smejati šalam sošolk? Zakaj ne morem odgovoriti profesorju pred tablo? Zakaj ne morem biti normalna? Vse te misli me dušijo in počasi mi zmanjka zraka, a začuda še vedno diham. Iščem odgovore na vprašanja v vsaki stvari, ki jo opazim. V listu, ki le tiho pade na tla. V pogledu matere, ko zagleda svojega otroka. V luži, ki odseva čudovito nebo. V avtomobilu, ki se ustavi pred semaforjem, in v pešču, ki hitro prečka cesto. A še vedno se mi ne sanja, kaj je narobe z mano. Nikakor več ne morem tega prenesti. Od znotraj me ubija tista resnica, ki jo vem že ves čas. Tista resnica, ki bo naredila konec vsemu, kar je bilo prav in kar je bilo narobe. Resnica, ki me bo popeljala v večni mir na drugi strani. Ne vidim več druge poti kot smrt. Zato se počasi odpravim na most sredi mesta. Ni me strah, da bi me kdo videl, ker vem, da to ni možno. Ko prispem do mesta, se še enkrat ozrem na to mesto, ki me ni sprejelo. Na ljudi, ki me niso

videli. Na svet, ki me ni opazil. Počasi preplezam ograjo ter zrem v globino. Vem, da bo hitro konec vsega. V meni ni več nobene vezi, ki bi me vlekla nazaj v ta brezčuten svet, in zavedam se, da bom odšla brez obžalovanja.

Pripravim se na usodni trenutek.

Ena.

Vdih.

Dva.

Izdih.

Tri.

Zatisnem oči ter čakam. A namesto mrzle vode začutim človeško toplino. Močna roka me stiska in mi ne pusti oditi v obljubljeni deželo. Obrnem se proti tej osebi, a nenadoma izgine. Tako hitro, kot je prišla, je tudi ni več. Ponovno sem sama, le da tokrat končno vem, da me je nekdo opazil. Da svet ni slep. Da so še ljudje, ki jim je mar. Da so ljudje, ki rešujejo življenje. Ter – konec koncev – končno vem, da le nisem NEVIDNA.

Klara Križnič

